

ЛІТЕРАТУРА

1. Головка І. Село Саранчуки / І. Головка // Бережанська земля. Історично-мемуарний збірник [пор. до друку В.Лев, В.Стецюк]. – Нью-Йорк–Париж–Сідней–Торонто: Комітет вид-ва «Бережани», 1970. – С. 703–709.
2. Довгошия П. Борщівська «Просвіта»: минуле і сучасне: / Петро Довгошия – Тернопіль: Джура, 2003. – С. 25–26.
3. Іздепська-Новицька М. Аматорська хорова культура Західного Поділля (80–90 роки ХІХ ст.) / Марія Іздепська-Новицька // Наукові записки тернопільського педагогічного університету. Серія: Мистецтвознавство. – 1(2) 1999. – С. 41–42.
4. Кияновська Л. Сильова еволюція Галицької музичної культури кінця ХІХ – початку ХХ століття / Любов Кияновська – Тернопіль: СМП «Астон», 2000. – 339 с.
5. Молчко У. Виникнення та діяльність музичного журналу «Боян» / Уляна Молчко // Вісник Прикарпатського університету. Мистецтвознавство. Вип. VI. [Ред. колегія М. Є. Станкевич та ін.]. – Івано-Франківськ: Плай, 2004. – С. 72–76.
6. Черепанин М. Музична культура Галичини (друга половина ХІХ – перша половина ХХ століття) / Мирон Черепанин. – К., 1997р. – 324 с., іл.
7. Шах С. Перегляд діяльності товариства «Просвіта» у Львові від 1868 року / С. Шах // Календар товариства «Просвіта». – Львів, 1922. – С. 131–132.

УДК 78.031.4 (477)

І. О. КДИРОВА

**МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШИН УКРАЇНИ
ЗА РОКИ НЕЗАЛЕЖНОСТІ**

Стаття присвячена творчості музичних народних і аматорських колективів представників національних товариств України. Висвітлено процес національно-культурного відродження етносів на прикладі етнічних спільнот м. Києва та області.

Ключові слова: етнічна культура, національне мистецтво, етнічне музичне мистецтво, відродження національних традицій.

І. О. КДЫРОВА

**МУЗЫКАЛЬНОЕ ИСКУССТВО НАЦИОНАЛЬНЫХ МЕНШИН УКРАИНЫ ЗА
ГОДЫ НЕЗАВИСИМОСТИ**

Статья посвящена творчеству музыкальных народных и аматорских коллективов представителей национальных меньшин Украины. Освещено процесс национально-культурного возрождения этносов на примере этнических сообществ г. Киева и Киевской области.

Ключевые слова: этническая культура, национальное искусство, этническое музыкальное искусство, возрождение национальных традиций.

I. O. KDYROVA

**MUSICAL ART OF NATIONAL MINORITIES
IN UKRAINE FOR THE YEARS OF INDEPENDENCE**

The article is devoted to creative musical groups representatives of the national minorities in Ukraine. The author covers the process of cultural revival of ethnic groups as an example of ethnical commu in Kiev and Kiev region.

Keywords: ethnic culture, national art, ethnic art of music, the revival of national traditions.

Гармонічне існування багатонаціональних держав, як відомо, можливе лише у суспільстві, що має високу культуру. Розбудова цивілізованої держави завжди

супроводжується процесом національного відродження, в якому беруть участь не тільки українці, що мають статус титульної нації, а й представники інших національних культур.

У системі етнічної культури консолідуючим чинником виступає мистецтво. Етнічне, національне і загальнолюдське становлять його сутнісну основу, відбивають історію та характер зв'язку спільності людей і типи їх художньої самосвідомості [1]. Підвищення інтересу до етнічної культури та мистецтва – основні реалії сучасного періоду.

Основу науково-етнографічної методики збирання та вивчення народної музичної творчості заклали у свій час О. Аляб'єв, Ф. Колесса, К. Квітка, М. Максимович, М. Лисенко, С. Людкевич, Й. Роздольський, О. Серов. Досвід музичної народної творчості в широкому спектрі видів і жанрів вивчали А. Гуменюк, З. Василенко, А. Іваницький, В. Сокіл.

Актуальність теми підтверджує зростаючий інтерес до етнічного музичного мистецтва у багатонаціональному українському суспільстві.

Мета статті – дослідити процес відродження музичного мистецтва національних меншин України на прикладі творчих колективів етнічних спільнот м. Києва і області.

Проголошення незалежності України змінило суспільний статус української нації та всіх етнічних спільнот, які проживають на території країни, надало могутній поштовх до їхнього національно-культурного відродження. У системі етнічної культури консолідуючим чинником виступає мистецтво. На сучасному етапі становлення націй і національного мистецтва процеси формування національної єдності обумовлені притаманними для нього соціально-економічними і соціально-політичними умовами розвитку [3].

Еволюція і трансформація етнічної культури яскраво розкривається у явищах мистецтва, і, навпаки, мистецтво багато в чому є цементуючою базою культури етносу в цілому. Цінність і показовість етнічного для мистецтва полягає в тому, що воно становить органічну цілісність засвоєних монолітів, які пройшли шліфування часом, усе більше набираючи виразності у своїй неповторності.

Мистецтву притаманна неодмінна якість – нести в собі конкретне вираження художнього генія, художніх прагнень народу. Воно також обов'язково має відповідний культурно-історичний ґрунт, на якому завдяки зусиллям творців проростають зерна нових надбань і досягнень. Досвід музичної народної творчості в широкому спектрі видів і жанрів, що нерідко паралельно йдуть з видами і жанрами професійного мистецтва, найкращим чином підтверджує цю думку [5].

Музичне мистецтво втілює динаміку людських почуттів, здатність творчого осмислення дійсності від емоційного сприймання до широких філософських узагальнень. У творах етнічного музичного мистецтва розкриті характери, почуття, погляди людей і через них – суть громадського життя тієї або іншої історичної епохи та етнічної групи.

Здобуття незалежності Української держави змінило суспільний статус української нації та всіх етнічних спільнот, які проживають на території країни. Сформована за роки незалежності політико-правова база створила надійне підґрунтя для гармонійного поєднання інтересів усіх етнонаціональних компонентів українського суспільства, рівних умов для їхньої активної участі в державотворчих процесах, забезпечення балансу і потреб розвитку як етнічної більшості, так й етнічних меншин [4]. Позитивним правовим чинником розвитку етнонаціональної сфери є створення умов та надання можливості представникам різних національностей відроджувати, зберігати свою етнічну самобутність, мову й культуру, мистецтво, традиції, звичаї, обряди.

На сучасному етапі в Україні діє 95 центрів національних культур, будинків народної творчості, центрів фольклору та етнографії, близько 2 тис. національних аматорських колективів. За підтримки держави здійснюється комплекс організаційно-практичних та культурно-просвітницьких заходів, що сприяє гармонізації міжетнічних відносин [6].

Стали традиційними і мають всеукраїнський резонанс фестивалі культур національних спільнот, виставки традиційних ремесел та декоративно-прикладного мистецтва. Зокрема, протягом останніх двох років за фінансової підтримки держави проведено Всеукраїнський фестиваль мистецтв національних меншин «Ми – українські» (м. Запоріжжя), Міжнародний день рідної мови (м. Київ), Міжнародний тюрко-татарський конкурс-фестиваль «Київ-

сандугачі», Всеукраїнський фестиваль «Російська культура в Україні (Київ)», Перший фольклорний фестиваль національних культур «Поліське коло» (Чернігів), Дні румунської культури (Чернівці), Міжнародний фестиваль ромів «Амала»(Київ), Всеукраїнський фестиваль єврейської культури «Шолом, Україно!» (Київ), Міжнародний фестиваль культур національних меншин «Мелодії солоних озер» (Ужгород), Всеукраїнський фестиваль корейської культури «Кореяда». Велику популярність набув Форум національних культур «Всі ми діти твої, Україно» (Київ) та Київський етнічний фестиваль «Фольклорама», в концертній програмі якого брали участь народні та зразкові колективи і солісти в жанрах хореографічного та вокального мистецтв представники 24 національних товариств Київщини [4].

Підтримка етнонаціональних мистецьких проєктів має велике значення в процесі виховання у населення міжетнічної толерантності, довіри і поваги до інших етнічних культур. За ініціативи Асоціації єврейських організацій та общин України вже декілька років проводиться Всеукраїнський міжнаціональний дитячий табір «Джерела толерантності». Щороку під час літніх канікул для вивчення рідних мов, знайомства з розмаїттям культур і традицій, музичними творами в жанрі фольклорного мистецтва у таборі збираються представники близько 25 національностей.

Традиційною подією вже став заснований Олегом Скрипкою Міжнародний етнофестиваль «Країна мрій», який з 2004 року збирає під київським небом українських і закордонних етно-музик усіх напрямків. Організаторська активність лідера «ВВ», виражена в модних етно-диско вечорницях, фестивалі Рок-Січ, та новій забаві, народному гулянні «Гаївки», – все це допомагає сучасній музиці із народним корінням виступити єдиним етнічним фронтом під сонцем українського шоу-бізнесу.

Серед регіонів України перше місце за рівнем етнічного мистецького потенціалу займає Київ та Київська область.

На наявність розмаїття етносів у зазначеному регіоні вплинули історичні процеси [2]. Київщина була цитаделлю української державності в княжу добу, часи козаччини і новітній час. Переважання східноєвропейських культурних норм і орієнтацій, наявність соціального і культурно-освітнього факторів стало головним чинником заселення регіону представниками різних національностей.

Представники всіх етнічних груп України прагнуть до збереження власної етнічної специфіки: рідної мови, культури, мистецтва та духовності.

На сучасному етапі в м. Києві та області функціонують 52 національно-культурні товариства міського рівня і 20 – загальнодержавного, що репрезентують 36 етнічних груп населення. Також створено 9 центрів культур національних меншин, видається 31 газета, функціонують театри, художні колективи, вищі заклади освіти, недільні школи. На базі національних культурних центрів розпочали своє творче життя народні професійні і аматорські музичні колективи етнічного напрямку.

Серед них чільне місце посідає *народний ансамбль пісні і танцю «Айренік» Союзу вірмен України*. Колектив було засновано у 1997 році на базі вірменського молодіжного клубу в м. Києві. Назва колективу «Айренік» (Батьківщина) гармонує з музичним творчим напрямом. В репертуарі ансамблю понад 30 народних вокально-хореографічних композицій. Особливу популярність мають постанови «Шалахо», «Егег», «Кочари», «Терендез» та вокально-хореографічна увертюра «Вірменія».

Ансамбль з успіхом гастролює по Україні, Вірменії, показує свою майстерність за кордоном на запрошення вірменської діаспори у світі.

За роки існування колектив брав участь у фестивалях «Терпсихора», «Фольклограма» «Всі ми діти твої, Україно», «Мости дружби», «Світ Кавказу», «Моя Вірменія», «Містерія танцю» та інших.

З 2003 року керівником та хореографом ансамблю є Сурен Марабян. Ансамбль налічує 60 учасників різних вікових категорій (від трьох до тридцяти років). Своїми піснями та танцями ансамбль «Айренік» зберігає традицію і культуру вірменського народу.

Київське товариство литовської культури ім. Майроніса започаткувало два музичні колективи, що працюють у жанрі народної творчості: *хор «Вільтіс»* (худ. керівник – Світлана

Рябінко) та *Молодіжний танцювальний ансамбль «Антра Карта»* (худ. керівник – Інна Жилсене).

Пісня і танець завжди ідуть разом, як і два покоління литовського товариства. Хор «Вільтіс» – втілення одного з найсвітліших талантів литовської народної культури – пісні. Назва колективу перекладається як «надія». Колектив було створено у 1994 році у м. Києві, з тих пір його спів можна почути на різноманітних культурних заходах як України, так і Литви. Пісня «Мусу денос кайп швянтес» (у перекладі – «наші дні наче свято») та литовський народний танок «Полька» стали візитною карткою колективу.

Молодіжний танцювальний колектив «Антра Карта» уособлює в собі надзвичайну красу литовського народного танцю. Назва колективу перекладається як «друге покоління», що, продовжуючи традицію своїх батьків, старанно підтримує литовську культуру та свої корені на Україні.

Естонське земляцтво в Україні створено у 1994 році як громадська організація, метою якої є культурно-просвітницька діяльність. З перших років свого існування товариство приділяє велику увагу збереженню народних традицій, естонської культури та музичного мистецтва.

Перші кроки для створення хорового колективу на базі товариства були зроблені у 1995 році. Спочатку це був невеличкий жіночий ансамбль (6-8 учасниць, які виконували веселі естонські народні пісні на зібраннях товариства та національних і релігійних святах).

У 1996 році розпочав свою творчу біографію ансамбль *«Силеке» (Брошечка)* під керівництвом Андреса Ролле. В 1999 року ансамбль перетворено на жіночий хор «Силеке». За цей час значно розширився склад колективу, поповнився його репертуар, основу якого складає естонська пісенна класика, ліричні, церковні пісні. У виконанні хору звучать також пісні українською, російською, литовською, польською мовами (всього біля 50 творів). У складі «Силеке» 20 учасників різного віку – від 16 до 70 років. Колектив із задоволенням бере участь у багатьох концертах та фестивалях, серед яких Естонські Дні культури в Криму, Велике співоче свято в Естонії, фестивалі національних культур «Фольклорама» та Всесвітньому форумі естонців у м. Рига. У пісенних творах «Хвилі Балтійського моря», «Маленька свіча», «Рідний дім» відображені кращі традиції мелосу та гармонійної стилістики естонської пісні.

Театр німецького фольклорного танцю «DEUTSCHE QUELLE» (худ. керівник – Світлана Цех) розпочав свій творчий шлях у 1999 році як ансамбль народного танцю *Німецького молодіжного культурного центру «Німецьке джерело»*, а з лютого 2005 р. він перетворився у Зразковий театр німецького фольклорного танцю. Тепер колектив «Дойче Квелле» – Лауреат міжнародних та всеукраїнських фестивалів, володар багатьох дипломів та нагород за участь у концертах державного рівня.

Фольклорний ансамбль «Heimliche Melodie» (Хайметліхе мелоді) було створено в Києві у 90-х роках на базі *Товариства німців «Відергебурт»*.

У складі ансамблю 15 осіб. Колектив є лауреатом Міжнародних та Всеукраїнських фестивалів, а також володарем багатьох дипломів та нагород за участь у мистецьких заходах. Художній керівник – Лариса Сорокопуд. Творчим напрямком колективу є виконання тірольських народних пісень. Незвичайний колорит і вокальна техніка тірольського стилю підкреслює екзотичність фольклорного німецького співу.

Національне культурно-просвітницьке товариство «Русское собрание» у 2004 році презентувало широкому загалу *рок-групу «Артіш»* під керівництвом Тимофія Ведерникова. Колектив із задоволенням виконує пісні російською, українською, англійською мовами. Унікальність стилю групи проявляється у комбінуванні традицій класичного року, гранжу, романсу, блюзу, етно-фольклорних мотивів. Що стосується тематики текстів – то це кохання, філософські роздуми про життя. Шанувальникам арт-рока відомі пісні «Бабье лето», «Святая Русь» та ін.. Колектив отримав визнання на фестивалях «Срібна підкова», «Київська Русь», «Фієста» та багатьох інших. У 2007 році відбулася презентація першого багатожанрового альбому «Птица счастья» з виходом в ефір одноіменного відео-кліпу.

Всеукраїнський татарський культурний центр «Туган тел» працює у Києві з 1998 року. Організатором центру є заслужений працівник культури України Каналія Хуснутдінов. Центр забезпечує єдність та захист соціальних, творчих, національно-культурних інтересів громадян

татарської національності, займається великою просвітницькою та благодійною діяльністю. В Україні працюють самодіяльні вокальні колективи, які проводять активну концертну діяльність.

Вокальний ансамбль татарської пісні «Шатлик» (худ. керівник – Елеонора Булатова) створено у 1989 році. Вперше на широку аудиторію колектив вийшов у 1990 році в Літературному музеї м. Києва. За роки існування він з концертними програмами побував у багатьох містах України, а також у Казані та Москві. Колектив бере участь у таких святах, як День Незалежності України, День Києва, День рідної мови, Дні татарської культури та ін. Влітку 2005 року «Шатлик» став Лауреатом II премії Міжнародного тюрсько-татарського конкурсу «Київ сандугачи». Колектив брав участь у VII Інтернаціональному фестивалі національних меншин «Под Кычерой» (Польща) та у Міжнародному фестивалі театрального мистецтва «Аккорд дружби» (Вільнюс, Литва). Вагомим досягненням ансамблю став випуск аудіокасет з кращими піснями колективу: «Тальян мони» (Душа гармоні), «Ін зур бахет» (Велике щастя) та жартівливої композиції «Жомга» (Зустріч у п'ятницю).

Представниками народного музичного мистецтва **Гагаузького культурного товариства є вокальний дует сестер Ганни та Юлії Мітіогло**. Молоді талановиті дівчата є студентками Київського національного університету культури і мистецтв. Їх творчість гармонійно поєднує кращі традиції гагаузького етносу з українською національною культурою. В репертуарі дуету народні гагаузькі твори, неповторні і мелодійні з етнічним забарвленням національного горлового співу.

Всеукраїнська громадська організація «Конгрес Азербайджанців України» була створена на початку 90-их років з метою об'єднання представників азербайджанської діаспори в Україні. У своїй діяльності КАУ керується демократичними принципами, гуманістичними традиціями азербайджанського та українського народів та здійснює громадсько-культурні заходи для задоволення національно-культурних, духовних, соціально-політичних, творчих потреб своїх членів, а також для захисту прав та законних інтересів громадян.

Конгрес азербайджанців України живе активним громадським життям, бере участь та є їх організатором у багатьох культурних та благодійних акціях. Яскравим представником азербайджанського музичного мистецтва є **народний колектив – ансамбль пісні і танцю «Азербайджан»** худ. керівник – народний артист України Гурбан Аббасов, балетмейстер-постановник – Сергій Шевченко). Творчість колективу широко відома шанувальникам етнічного вокального і хореографічного мистецтва. Народні танці «Ялли» та запальний «Горець» вражають красою музичного супроводу, елементами народної хореографії та екзотичністю національних костюмів артистів ансамблю. Перед глядачами з перших акордів постає в уяві величний гірський пейзаж під безкрайнім синім небом.

У склад ансамблю входить понад 60 осіб. Серед них – випускники хореографічних шкіл та професійних вищих закладів культури і мистецтв. Солістом-вокалістом і художнім керівником ансамблю «Азербайджан» є народний артист України Гурбан Аббасов. Українська народна пісня «Дивлюсь я на небо» у його виконанні завжди викликає бурхливі оплески залу. Неповторної краси голос з легкістю птаха злітає на високі ноти улюбленої і рідної з дитинства пісні. У такі хвилини забувається те, що звучить цей спів з уст співака іншої національної культури. Фінальна композиція сольної концертної програми «Азербайджана», в якій беруть участь всі учасники колективу, вражає багатством музичної форми і складними хореографічними компонентами художньої постанови.

Ансамбль з успіхом гастролює по Україні та за її межами. Підтримує тісні творчі стосунки з азербайджанською діаспорою у світі.

Регіональні організації в Дніпропетровську, Сумах, Харкові та Запоріжжі також мають власні творчі колективи.

Єврейську агенцію «Сохнут-Україна» вже багато років представляє **ансамбль єврейського народного танцю «Шахар» (Світанок)**. Художній керівник – Євгенія Монарх. Візитною карткою колективу стала хореографічна композиція «Фрейлекс». Ансамбль має звання лауреата міжнародних та всеукраїнських конкурсів і фестивалів етнічних культур

«Фольклорама», «Всі ми діти твої, Україно», почесні грамоти і нагороди за участь у мистецьких і благодійних проектах.

Асоціація грузин України «ІБЕРІСЛІ» заснована у лютому 2001 року. Першим завданням асоціації є допомога та підтримка своїх співвітчизників, надання їм юридично-правової допомоги, культурно-економічних зв'язків зі своєю історичною батьківщиною, активна участь у суспільно-політичному житті регіону та України. Головний напрям діяльності діаспори – створення на українській землі мікроклімату маленької Грузії, де кожен грузин відчує турботу власної країни, підтримку співвітчизників. Асоціація «ІБЕРІСЛІ» надає величезне значення роботі Грузинського культурно-просвітницького центру «Дружба» ім. Лесі Українки і Давіда Гурамішвілі (Київській недільній школі), що був заснований у 1996 року за сприянням посольства Грузії та місцевої грузинської спільноти.

У Київському культурно-просвітницькому центрі викладають сім вчителів. Вони безкоштовно працюють заради грузинського та українського суспільства, не шкодують сил, аби виховати для країни гідних патріотів. У центрі викладається грузинська мова та література, історія, релігія, мистецтво грузинської пісні та танцю. З 2003 року активно працюють курси з вивчення грузинської мови. Особливо приємним є те, що серед учнів є значна кількість української молоді, що з великим натхненням і завзяттям вивчає грузинську мову, танці та спів.

З 2004 року при культурному центрі існує *ансамбль грузинського народного танцю «Іберієлі»* та *дитячий хореографічний ансамбль «Оцнеба»*, котрі є лауреатами та учасниками багатьох фестивалів та культурних заходів. Керівник ансамблю – хореограф Мака Ломсадзе. У репертуарі колективу поряд з відомими народними танцями «Хоруми», «Шехведра мташі» є і сучасні постановки М. Ломсадзе.

Грузинська музична школа-студія «ІБЕРІЯ» створена в 2002 р. в місті Києві. Засновник і художній керівник – Манана Сулаквелідзе. Іберія – старогрецька назва Грузії. Головна ідея створення школи-студії – сприяння процесу національної єдності, пропаганда дружби між народами України і Грузії, ознайомлення населення з грузинською культурою і традиціями. З цією метою щороку проводяться спільні концерти під назвою «Вінок дружби».

Школа-студія «ІБЕРІЯ» об'єднує не лише дітей, але й дорослих, які знаходять тут атмосферу і дух Грузії на українській землі. В основному складі «ІБЕРІЯ» 50 учасників. Колектив бере активну участь у культурному житті України, виступає на багатьох концертних майданчиках, а також підтримує тісні зв'язки з грузинським посольством в Україні.

Активне творче життя веде *ансамбль традиційного корейського танцю «Тораді»* (худ. керівник – Марина Лі) *Корейського культурного центру в м. Києві*. За національною традицією ансамбль має жіночий склад. Танцівниці в яскравих національних костюмах з величезними віялами, прикрашеними корейськими візерунками, рухаються під супровід етнічної мелодії, малюючи на сцені унікальні фігури і композиції. Деколи вони на мить завмирають – і перед глядачами постають майже намальовані картини юних красунь в граціозних позах. «Танок з віялами» – улюблена композиція артистів ансамблю.

У репертуарі «Тораді» понад 20 хореографічних композицій. Серед них – «Імператорський танок з рукавами». Історія танцю бере початок з глибокої давнини. Але вміння берегти найкращі традиції у творах мистецтва допомогли донести до нашого часу красу національного корейського танку.

Кожен етнос і кожна нація в загальносвітовому людському потоці творення життя у притаманних їм формах і особливостях мають своє призначення. Тому й не послаблюється загальний інтерес до етносу, зумовленого мовними, природженими особливостями, набутим нормативним досвідом і психологією звичаїв, традицій, а також породженим у їхньому лоні естетичним та художнім світовідношенням [3].

Аналіз сучасного стану та основних тенденцій розвитку творчого потенціалу національних меншин, зростання їхнього внеску у соціально-політичне та духовне життя нашого суспільства свідчить про те, що національна культура набуває нових ознак, збагачується новими художніми формами та образами, що властиво процесу взаємопроникнення етнічних культур. Це дає підстави для консолідації навколо ідеї зміцнення Української демократичної держави усіх громадян, незалежно від їхнього етнічного

походження. Процес відродження етносів є дуже важливим тому, що через взаємне пізнання співіснуючих національних культур формуються толерантні міжетнічні стосунки, що є надійним фундаментом національної єдності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ануфрієв О. М. Взаємодія етнічних культур як підґрунтя розвитку національної свідомості / О. М. Ануфрієв // Наукові записки національного педагогічного університету ім. М. П. Драгоманова. – К., 2002. – Вип. 10: Релігієзнавство. Культурологія. Філософія. – С. 25–29.
2. Іваницький А. І. Українська музична фольклористика: Методологія і методика / А. І. Іваницький. – К.: Заповіт, 1997. – 391 с.
3. Нікішенко Ю. І. Поняття «етнічна культура» і «традиційна культура» в етнокulturології / Ю. І. Нікішенко // Наукові записки національного університету «Києво-Могилянська Академія»: Теорія та історія культури. – К., 2004. – Т. 24. – С. 4–12.
4. Саган О. Аспекти формування і реалізації державної етнонаціональної політики та гармонізація міжнаціональних відносин в умовах європейського вибору України: (про сучасний стан та основні тенденції розвитку етнонаціональних процесів) / О. Саган // Україна–НАТО=Ukraine–NATO. – 2008. – № 2. – С. 41–51.
5. Станкевич М. Народне мистецтво й етновідомість // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету ім. В. Гнатюка. – Серія: Мистецтвознавство. – Тернопіль, 2001. – № 2 (7). – С.85–89.
6. Україна поліетнічна: (Інформаційно-бібліографічний покажчик). – [Упоряд. І.Винниченко, Л.Лойко]. – Інститут дослідження діаспори. – К., 2003. – 107 с.

УДК 78.30+78.1

С. В. ТИХИЙ

ІСТОРИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ ПРАЦІ ІВАНА ЛЕВИЦЬКОГО «ОСНОВИ ТЕОРІЇ МУЗИКИ»

Стаття присвячена історичному значенню підручника з теорії музики Івана Левицького для викладання та розвитку української галицької музичної культури і музикознавства в період між двома світовими війнами. Його педагогічний досвід, здобутки та значення для історії музичної освіти у Галичині зокрема та для України в цілому досі не отримали належного висвітлення та оцінки. Особлива увага приділяється поглядам І. Левицького на викладання теорії музики з точки зору сучасної методики викладання музично-теоретичних дисциплін.

Ключові слова: Іван Левицький, музична освіта, предмет «теорія музики», методика викладання музично-теоретичних дисциплін, музична термінологія.

С. В. ТИХИЙ

ИСТОРИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ РАБОТЫ ИВАНА ЛЕВИЦКОГО «ОСНОВЫ ТЕОРИИ МУЗЫКИ»

Статья посвящена историческому значению учебника по теории музыки Ивана Левицкого для преподавания и развития галицкой музыкальной культуры и музыковедения в период между двумя мировыми войнами. Его педагогический опыт, свершения и значение для истории музыкального образования в частности в Галичине и в Украине в целом до сих пор не получили надлежащей оценки. Особое внимание уделяется взглядам И. Левицкого на преподавание теории музыки с точки зрения современной методики преподавания музыкально-теоретических дисциплин.